

MOCIÓ QUE PRESENTA EL GRUP MUNICIPAL ESQUERRA AM – LA RÀPITA EN RECONeixEMENT I DESGREUGE DE LES VÍCTIMES DEL FRANQUISME

Recentment s'ha aprovat la Llei de Memòria Democràtica de forma definitiva, una llei que malgrat suposar alguns avenços queda lluny de ser una normativa justa en quant a reparació de les víctimes de la guerra civil i dictadura. Durant el tràmit parlamentari es van introduir algunes modificacions al text, com la declaració d'il·legalitat del Règim feixista que es va implantar a l'estat espanyol entre el període 1936-1978. Aquesta era una reivindicació molt repetida tant de la societat civil del moviment memorialístic com de partits polítics antifranquistes, i que va quedar pendent a la Llei del 2007.

Si bé el Projecte de Llei de l'actual Llei de Memòria Democràtica inclou un reconeixement general i estudis per a la reparació integral de víctimes, no explicita la declaració d'il·legalitat del Règim (i conseqüentment els òrgans i els estaments judicials). No obstant això, en la tramitació parlamentària i fruit de la negociació parlamentària amb Esquerra Republicana i EH Bildu, la Llei de Memòria Democràtica ha acabat recollint la il·legalitat del règim, la nul·litat de les sentències i òrgans i l'obligatorietat de fer-ne constar expedients judicials així com el dret a una declaració personal de reconeixement i reparació.

Aquesta llei aprovada per les Corts Generals segueix l'estela del que ja es va aprovar, per unanimitat, el 29 de juny de 2017 al Parlament de Catalunya on s'explicitava la il·legalitat -i nul·litat de les seves sentències- del tribunal de "l'auditoria de Guerra de l'Exèrcit d'Ocupació", anomenada posteriorment "auditoria de Guerra de la IV Regió Militar" i que va actuar al territori del Principat de Catalunya durant el període 1938 a 1978. En concret, el text aprovat al Parlament deia de manera literal el següent: "es dedueix la nul·litat de ple dret, originària o sobrevinguda, de totes les sentències i resolucions de les causes instruïdes i dels consells de guerra, dictades per causes polítiques a Catalunya pel règim franquista". Aquesta declaració va comportar l'expedició de certificats de nul·litat per part del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya a les víctimes i/o familiars que ho demanessin i a aquest efecte es va crear un mecanisme per facilitar la petició a l'administració.

A tot l'Estat i durant tota la dictadura -des del 1936 al 1978- es compten per centenars de milers els sentenciats per motius ideològics i polítics. La Llei, arran de la negociació parlamentària, s'obre a l'estudi de les persones represaliades i sentenciades per motius polítics fins més enllà de l'aprovació i l'entrada en vigor de la Constitució el 1978. Així doncs, l'aprovació per part de les Corts Generals d'un text similar, correspondria al Govern espanyol actuar en conseqüència, sempre respectant de manera escrupolosa la legislació i les competències autonòmiques i el principi de subsidiarietat.

És imprescindible dur a terme amb urgència la reparació de víctimes que estableix la Llei. Tant perquè el temps fa que vagin desapareixent els familiars directes, com perquè la dreta espanyola sempre ha obstaculitzat la implementació de qualsevol mesura de memòria democràtica.

Així mateix, finalment, per la significació històrica i simbòlica, cal destacar la persecució, sentència i execució de l'únic president electe per part del feixisme a Europa i en tota la història: Lluís Companys i Jover. Va ser capturat per la Gestapo -en la seva col·laboració amb el règim franquista- i, després de ser sentenciat en judici sumaríssim per un tribunal militar, afusellat el matí del 15 d'octubre del 1940 al Castell de Montjuïc. Aquest assassinat té una càrrega clara i explícita que cal rescabalar, reconèixer i reparar per part d'un estat que es diu que és una democràcia plena. En aquest sentit, doncs, i passats més de vuit dècades d'aquella ignomínia, i en virtut de l'entrada en vigor del nou text legislatiu sobre

memòria democràtica, caldria establir un mecanisme clar de desgreuge per part del Govern espanyol envers la institució que representa al poble de Catalunya i el que va ser el seu màxim representant electe com a cent vint-i-tresè President de la Generalitat entre l'11 de maig de 1936 i, fins al dia del seu assassinat, el 15 d'octubre de 1940.

ACORDS

Per tot l'anteriorment exposat, el **GRUP MUNICIPAL ESQUERRA AM – LA RÀPITA** proposa al Ple de l'Ajuntament l'adopció dels següents acords:

PRIMER.- Publicar, de manera accessible per a tota la ciutadania, els noms de les víctimes sentenciades per tribunals franquistes.

SEGON.- Instar, d'ofici i de manera immediata, a l'expedició de certificats de nul·litat de les sentències promulgades pel Tribunal Especial per a la Repressió de la Maçoneria i el Comunisme, el Tribunal d'Ordre Públic, així com els Tribunals de Responsabilitats Polítiques i Consells de Guerra constituïts per motius polítics, ideològics, de consciència o creença religiosa. Així mateix, es faci constar en els expedients judicials corresponents la nul·litat de la sentència.

TERCER.- Instar el Ministeri de Justícia a l'expedició de les declaracions de reconeixement i reparació personal previstes a l'article 5.4 de la Llei de Memòria.

QUART.- Instar, d'ofici i en paral·lel al que indica el punt anterior, i també en compliment de l'article 5.4 de la Llei de Memòria Democràtica, el Ministeri de Justícia a la publicació de la nul·litat de la sentència a l'expedient judicial corresponent.

CINQUÈ.- Demanar al Govern espanyol que, en virtut de la nova legislació, la declaració d'il·legalitat i il·legitimitat del règim i la consegüent nul·litat de les sentència, realitzi un acte formal de desgreuge envers el Molt Honorable President de la Generalitat, Lluís Companys i Jover, sentenciat a mort per judici sumaríssim i assassinat pel feixisme el 15 d'octubre de 1940. Que aquest reconeixement i desgreuge es faci extensiu envers el poble de Catalunya tenint en compte que Lluís Companys n'era el president elegit democràticament.

SISÈ.- Traslladar els següents acords al Govern espanyol, al Departament de Justícia i als grups parlamentaris catalans amb representació al Congrés dels Diputats.

Èrika Ferraté Curto
Portaveu Esquerra AM- La Ràpita

La Ràpita, 18 d'octubre de 2022